

opinie

Veel kinderen met angst naar school

Femmie van Veen
lezeres te Nieuwleusen

René Kneyber vat het toetsen in de basisschool treffend samen. Ik kan daar mee instemmen (*Trouw*, 24 februari). Ook met het feit dat wij als leerkrachten tegengeluid moeten laten horen. Maar het ligt allemaal nog wel iets genuanceerder dan dat juffen volzaam op hun rug gaan liggen. Ongeveer zeven jaar geleden gaven inspecteurs met gemak het predicaat zwak aan scholen. Bij een zwakke herbeoordeling zou men gekort worden op de gelden.

Er kwam angst in de scholen naast de competitiedrang tussen scholen onderling. Want de resultaten werden openbaar. Om te kunnen meten wilde de inspectie cijfers zien. Een opstapje naar nog frequenter toetsen. Trendanalyse, leeropbrengsten en rendementsdenken beheersen nu de school. En amper zichtbaar, een grote groep ongelukkige kinderen. Maar de inspectie en Sander Dekker wassen hun handen in onschuld! Laten zij ook opstaan en hun verantwoordelijkheid nemen voor wat ze zelf in gang hebben gezet. Nu zijn er veel kinderen die met angst naar school gaan en faalangst ontwikkelen... Ze komen daarbij in een harde maatschappij terecht. Laat het niet zo zijn dat sommigen van hen er over 10 of 20 jaar voor kiezen uit dit leven te stappen.

Hoogleraar Paul Verhaeghe geeft aan dat mensen die het in onze samenleving niet bijbenen losers genoemd worden of zich zo voelen door de immense prestatiedruk. Hij zegt: de maatschappij is ziek, ik maak me grote zorgen. Wat willen wij betekenen voor onze kwetsbare kinderen? Wat doen we om het tij te keren?

Laat ons niet in de steek, Ephimenco

Peter Hijzelendoorn
lezer te Ter Apel

De column van Sylvain Ephimenco is altijd het eerste wat ik lees. Niet dat ik het altijd met hem eens ben, maar dat hoeft ook niet.

Op boeiende en prikkelende wijze behandelt hij zijn onderwerpen, die vaak gaan over eventuele bedreigingen die ons te wachten staan en waar wij soms liever niet te veel over na willen denken. Maar ook afgewisseld met juweeltjes, zoals laatst, over zijn bejaarde ouders.

Van de column van donderdag (*Trouw*, 25 februari) ben ik wel geschrokken. Aan het eind daarvan vraagt hij zich af, naar aanleiding van de drek waaronder hij en zijn collega's geregeld worden bedolven, of het geen tijd wordt de frontlinie te verlaten.

Laat ons niet in de steek, Ephimenco, de rugdekking die je niet zegt te krijgen is er heus wel. In de vorm van heel veel lezers die je enorm waarderen.

Down is niet altijd alleen maar lijden

Down kan een leven vol ongemakken betekenen, maar daarmee is abortus na een Nipt-test nog niet in het belang van een ongeborn kind met down, meent Theo Boer.

In *Trouw* van 19 februari be- toogt Suzanne van den Eyn- den ('Nipt-test gaat niet over liefde voor down-kind') dat brede beschikbaarheid van een Nipt-test (met de moge- lijkheid van abortus) geen re- latie heeft met onze waardering van kinderen met down. Wie kiest voor een abortus, doet volgens haar niets af aan de waarde van bestaande kin- deren met down, noch aan de keuze van andere ouders. Mensen die er- voor kiezen om kinderloos te zijn, zijn immers ook geen kinderhaters. Intussen is er tussen het besluit om kinderloos te blijven en een abortus wel degelijk een verschil. Bij abortus is er al sprake van een concreet le- vend wezen, terwijl er bij goed ge- bruik van voorbehoedmiddelen op voorhand niemand ontstaat. Dat maakt dat er voor Nipt en een daar- opvolgende afbreking van de zwan- gerschap een aantoonbaar grotere bewijslast nodig is.

Lijden of verrijking

Nu zijn er natuurlijk ook bewijzen: down is een serieuze aandoening die zowel medisch als sociaal veel van de omgeving en de samenleving vraagt. Niemand zal zeggen: 'Hoera! Een kindje met down!' Ongetwijfeld zou- den sommige kinderen liever zonder dit syndroom zijn geboren of zouden ze, als er een 'behandeling' voor was, daar wel oren naar hebben. Stel dat je bijvoorbeeld door het slikken van foliumzuur down zou kunnen voor- komen – nee, het kan niet, maar stel – dan zou dat breed worden verwel- komd. Maar bij Nipt is het 'voorko- men van down' feitelijk al een gepas-

Johnny de Mol met deelnemers aan het tv-programma 'SynDroom'.

seerd station, omdat er immers al een 'derde' bestaat.

De zwangere vrouw en haar even- tuele partner zijn bij het nemen van hun beslissing gebaat bij relevante en objectieve informatie. Hoe zwaar is het om down te hebben? En 'wat kost het' om te leven met een kind, broertje, of zusje met down? Op welk zorgaanbod kunnen ze rekenen?

In sommige gezinnen heeft men geleerd om met down te leven, waar- bij soms zelfs wordt gesproken van een verrijking. Andere gezinnen lij- den vooral onder het downsyndroom van een broertje of zusje. Zij voelen zich, in de woorden van Corrie Tim-

mer (*Trouw*, 23 februari) 'gegijzeld'. Maar los van de eventuele impact van down op een gezin, moet de vraag ter tafel komen wiens lijden nu doorslaggevend is bij een beslis- sing tot een eventuele abortus: het lijden van het kind, dat van zijn om- geving, of van beide?

De vraag heeft een bijzondere actu- aliteit, omdat veel van wat Timmer over down zegt ook opgaat voor bij- voorbeeld dementie of psychiatris- che aandoeningen: ook die kunnen een gezin ontregelen en veroorzaken lijden bij de naasten. Terecht is er ook daar huiver om het lijden van de omgeving mee te wegen bij een eventueel besluit tot levensbeëindi- ging.

Levenskwaliteit

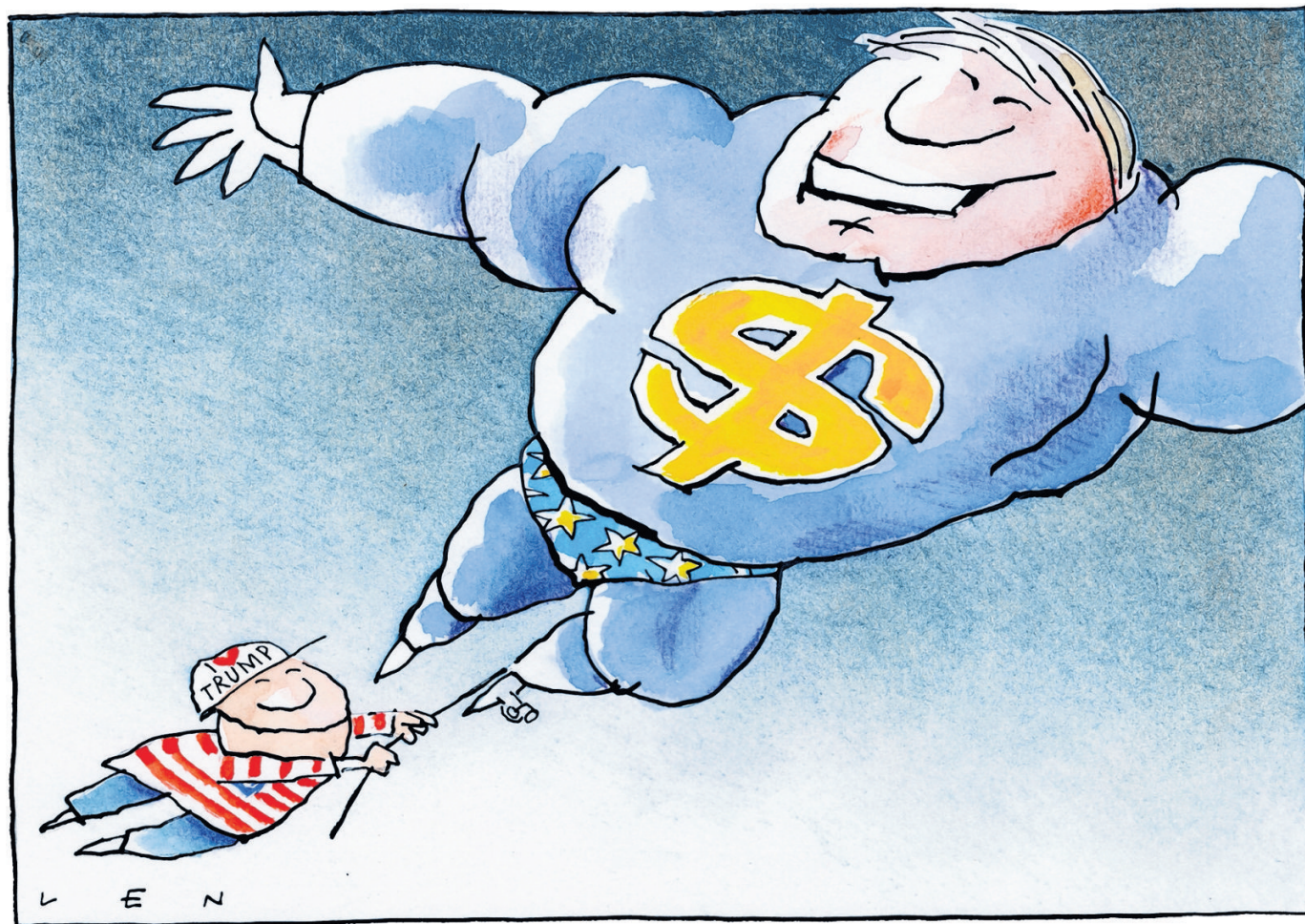
Eind 2014 betoogden James Edgin en Fabian Fernandez in de *New York Times* op basis van argumenten dat er geen dwingende relatie is tussen down en lijden van het kind zelf, zelfs niet dat van de directe omge- ving. De grote meerderheid van men- sen met down, aldus de auteurs, zegt zelfs gelukkig te zijn met zijn leven.

Die levenskwaliteit zal tevens af- hangen van het aanbod van zorg en ondersteuning, en van de maatschap- pelijke beeldvorming over down. Down kan een leven vol ongemak- ken impliceren, maar de gegevens rechtvaardigen niet de conclusie dat het in het belang van een kind met down is om zijn leven in de knop te breken. Het is dus de vraag of het breed aanbieden van Nipt – met om de hoek de optie van een abortus – een samenleving niet eerder uitholt dan opbouwt.

Theo Boer
hoogleraar ethiek van de zorg
te Kampen en universitair docent ethiek
bij de PThU te Groningen

len

contact

**Redactie
Opinie
Trouw**
Postbus 859
1000 AW
Amsterdam
t 020-5629444
opinie@trouw.nl

Opinie is een vrij- plaats voor discussie. Alle stukken zijn op persoonlijke titel. Ar- tikelen tellen maxi- maal 550 woorden, Brieven maximaal 150. De redactie be- houdt zich het recht voor bijdragen te weigeren, te redige- ren of in te korten. Bijdragen worden ook via internet, da- tabank of anderszins verspreid. Eventuele auteursrechten blij- ven berusten bij de schrijver. Inzending- en gaag voorzien van naam, adres en telefoonnummer, ook de e-mails.